

Ανάλυση πολιτικής συγκυρίας

Εάν για κάποιους το πρώτο lockdown άφησε αμφιβολίες για την αντίληψη του κράτους σχετικά με την πανδημία, σήμερα τα ταξικά ρήγματα έχουν αναδυθεί με τρόπο τόσο προφανή που είναι αδύνατο να αγνοηθούν. Όταν το ανεξέλεγκτο άνοιγμα του τουρισμού και η ενίσχυση του στόλου της αστυνομίας αποτελούν προτεραιότητες εις βάρος του ανερπάρκιστατου συστήματος υγείας έχουμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου ο καπιταλισμός αποδεικνύει την προσήλωσή του στο κέδρος και τη διατήρηση της κυριαρχίας του έναντι της ανθρώπινης ζωής. Πιο συγκεκριμένα, έναντι των ζώων των καταπιεσμένων. Το ελληνικό κράτος, σε ένα όργιο ξεδιαντροπιάς και απροκάλυπτης εξυπηρέτησης συμφερόντων, επέλεξε να μην κάνει ούτε μισή κίνηση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, ούτε καν για την επιφανειακή κάλυψη της εικόνας του. Στηριζόμενο σε μιντιακά τεχνάσματα, μοίρασε κεφάλαια σε μεγαλοπαράγοντες, εκμεταλλεύτηκε κυριολεκτικά μέχρι θανάτου τους υγειονομικούς και όρμησε να στραγγίξει μέχρι και την τελευταία ρανίδα αίματος των εργαζομένων. Ταυτόχρονα, με την ανάδυση (και εδραίωση) του αφηγήματος της ατομικής ευθύνης, το οποίο έρχεται να δικαιολογήσει την απραξία της κυβέρνησης, αυξάνεται τόσο ο έλεγχος όσο και η καταστολή του κράτους προς την κοινωνία.

Σε αυτήν την εικόνα έρχεται να προστεθεί η ευκαιρία που παρουσιάστηκε για εκ νέου αναδιάρθρωση του συστήματος προς την όσο δυνατόν περισσότερο νεοφιλελεύθερη πραγμάτωσή του, με την ατζέντα να περιλαμβάνει αύξηση του ελέγχου και της καταστολής και κάμψη των αντιστάσεων. Με πρόσχημα τον έκτακτο χαρακτήρα της συνθήκης, χτίζονται νέες βάσεις για την εκμετάλλευση και την καταδυνάστευση των όλου του φάσματος των καταπιεσμένων. Από τη λεηλασία του φυσικού κόσμου, την εντατικοποίηση της εργασίας, την ενίσχυση της εθνικιστικής αφήγησης μέχρι την προσπάθεια απονεύρωσης των κοινωνικών και ταξικών αντιστάσεων. Όπως και στο προηγούμενο lockdown, το κράτος προχώρησε -και συνεχίζει ακόμα- σε μια σειρά ψήφισης νόμων οι οποίοι αποτελούσαν προσπάθειες του ελληνικού κεφαλαίου για χρόνια. Πρώτο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το νομοσχέδιο για της διαδηλώσεις, το οποίο βρήκε εύφορο έδαφος για ψήφιση μέσα στην αδράνεια που προκάλεσαν τα μέτρα για την πρόληψη του ιού και εν τέλει επιχειρείται η εφαρμογή του και πάλι με το πρόσχημα της πανδημίας. Σε αυτή την κατεύθυνση εντάσσεται και το αντιεργατικό νομοσχέδιο Βρούτση, το οποίο προορίζεται να αλλάξει τα εργασιακά και συνδικαλιστικά δικαιώματα με νομιμοποίηση της 10ωρης εργασίας χωρίς ανταμοιβή υπερωριών και ποινικοποίηση της απεργίας, αλλά και οποιασδήποτε συνδικαλιστικής δράσης. Σε συναρμογή με τον πτωχευτικό κώδικα, που θεσμοθετεί -μεταξύ άλλων- την κατάργηση προστασίας πρώτης κατοικίας και την μη καταβολή αποζημιώσεων στους εργαζομένους από πτωχευμένες επιχειρήσεις, πρόκειται για ένα ακόμη πλήγμα στα πληβειακά στρώματα. Όχι μόνο δηλαδή αφαιρούνται επιπλέον δικαιώματα από τους εργαζομένους, αλλά τους στερείται πλέον και το αναφαίρετο δικαίωμα στη στέγαση. Ο νέος πτωχευτικός κώδικας αποτελεί άλλη μια εξόφθαλμη αντίθεση με το σλόγκαν της κυβέρνησης "Μένουμε σπίτι, μένουμε ασφαλείς".

Στην περίπτωση του επικείμενου νομοσχεδίου για την παιδεία, οι πόθοι αυτοί εκφράζονται εδώ και δεκαετίες. Με τα πανεπιστήμια κλειστά και τους φοιτητές να λείπουν σε

μεγάλο βαθμό από τις πόλεις όπου σπουδάζουν, το κράτος βάζει μπροστά ένα σχέδιο οδοστρωτήρα, που είναι τομή στην εκπαίδευση από την εποχή της μεταπολίτευσης. Προεικονίζει έναν πανεπιστημιακό χώρο δυστοπικό, πλήρως υποταγμένο στις επιταγές του κεφαλαίου, σε συνάρτηση με την κρατική πολιτική πειθάρχησης και υποταγής της κοινωνικής βάσης. Φοβούμενο τις αντιστάσεις που τα φοιτητικά κινήματα έχουν παράξει, το κράτος στοχεύει στην τρομοκράτηση των φοιτητών και την εξάλειψη του συνδικαλισμού στις σχολές. Εάν αυτές οι βλέψεις ψηφιστούν και εφαρμοστούν, θα καλεστούμε να αντιμετωπίσουμε μια ολική αναδιάρθρωση του ελληνικού πανεπιστημίου σε πρωτοφανώς συντηρητικές και ανελεύθερες βάσεις. Αξίζει επίσης να σημειώσουμε σε αυτό το σημείο του δίκαιους αγώνες των μαθητών για την διεκδίκηση των αυτονόητων: μέτρα για την προστασία της υγείας (μέτρα που δε συνέφεραν την κυβέρνηση) και εναντίωση στο προηγούμενο νομοσχέδιο για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το μαζικό κίνημα καταλήψεων σε όλη τη χώρα δέχθηκε την ανηλεή καταστολή από ένα σύστημα που δε ντρέπεται να συλλάβει και να τρομοκρατήσει ανήλικα παιδιά.

Ένα από τα ισχυρότερα χτυπήματα που τα πληβειακά στρώματα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν για τα επόμενα χρόνια είναι η επακόλουθη οικονομική κρίση που θα συνοδεύσει το καπιταλιστικό φαγοπότη και τη δολοφονική κρατική διαχείριση. Ήδη είναι εμφανής σε όλους και όλες η συνολική υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των πληττόμενων ομάδων, με την ανεργία να ετοιμάζεται να αγγίξει νέα ύψη. Ταυτόχρονα, η κατάσταση για όσους/ες βρίσκονται στο περιθώριο του κρατικού βλέμματος συνεχίζει να χειροτερεύει προς νέα επίπεδα απανθρωπιάς. Οι μετανάστες/ριες, οι φυλακισμένοι/ες, οι άστεγοι/ες, εν μέσω πανδημίας βλέπουν την ήδη υποτιμημένη ζωή τους να ευτελίζεται ακόμα περισσότερο. Η μεταχείριση των κρατουμένων, όπως στην περίπτωση του Δ. Κουφοντίνα, φανερώνει την αντιμετώπιση τους ως αναλώσιμου πληθυσμού. Επίσης αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης επίθεσης στα δικαιώματα των κρατουμένων και της δολοφονικής διαχείρισης του κράτους εν μέσω της πανδημίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των κρουσμάτων ακόμη και τον θάνατο κρατουμένων, αλλά και τη στέρηση βασικών δικαιωμάτων, όπως αυτό της δυνατότητας χορήγησης αδειών μέσω το νέου νομοσχεδίου. Οι συνθήκες διαβίωσης στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Καρά Τεπέ παρέχουν χαρακτηριστικές αποδείξεις για τη δυνατότητα του κράτους να εξαθλιώνει χωρίς έλεος.

Εδώ έρχονται να προστεθούν και οι περιπτώσεις ρατσιστικών επιθέσεων, με την πιο πρόσφατη να λαμβάνει χώρα στο Ωραιόκαστρο, με θύματα παιδιά. Όπως γνωρίζαμε από πριν, έτσι και τώρα οφείλουμε να υπενθυμίσουμε στους εαυτούς μας και την κοινωνία ότι, δυστυχώς, όσο υπάρχει κράτος τόσο θα υπάρχει και φασισμός. Παρά την ολοκλήρωση της δίκης της ΧΑ, η επαγρύπνηση και η ενίσχυση του αντιφασιστικού κινήματος δεν πρέπει να μειωθεί. Επιπλέον, συγκεκριμένα για το 2021, οι εορτασμοί και οι παράτες με αφορμή τα 200 χρόνια από την επανάσταση αναμένεται να δώσουν νέο βήμα στην εθνική ρητορική. Η κατάθεση των δικών μας αναλύσεων είναι όχι μόνο χρήσιμη, αλλά και απαραίτητη.

Σημαντικές είναι επίσης οι συνέπειες της κρατικής διαχείρισης και στην αύξηση της σεξιστικής βίας, με μελέτες να αποδεικνύουν το αναμενόμενο. Σε γενικότερο πλαίσιο, οι ίδιες οι συνθήκες του εγκλεισμού και της τηλεργασίας δημιουργούν έναν ασφυκτικό κλοιό για τις εργαζόμενες μητέρες, ενισχύοντας την ήδη επιβαρυνόμενη επιλεκτική κατανομή των βαρών. Οφείλουμε να μην ξεχνάμε ότι η γυναικεία καταπίεση έχει τις ρίζες της μέσα στην ίδια τη δομή του κράτους και είναι μια ακόμη μορφή εκμετάλλευσης η οποία πρέπει να αντιμετωπίζεται μέσα από το συνολικό αγώνα ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας και εκμετάλλευσης.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, αν και η διαχείριση φαίνεται επιφανειακά να ποικίλλει, μια κοινή συνισταμένη ενώνει τις περιπτώσεις: το κράτος και το κεφάλαιο προσπαθούν επιθετικά να καταλάβουν όσο περισσότερο χώρο μπορούν να διεκδικήσουν και όσο χώρο τους δίνεται. Η αύξηση της καταστολής και η fast track ψήφιση αντιδραστικών νομοσχεδίων είναι μια πραγματικότητα κοινή. Σε αυτό το πλαίσιο αποτελούν αισιόδοξα παραδείγματα οι εξεγέρσεις και οι αγώνες που ξεσπούν από τα κάτω, όπως στη Γαλλία, την Αργεντινή, τις ΗΠΑ. Αξίζει να σημειωθεί ότι και σε φτωχότερες χώρες παρουσιάζονται αντιστάσεις, αλλά η φύση της ενημέρωσης και η έλλειψη επαφών δε μας επιτρέπει, για την ώρα, να διαμορφώσουμε σαφή εικόνα (π.χ. Ινδία).

Όπως σε όλον τον κόσμο, έτσι και στην Ελλάδα, χαρακτηριστική είναι η προσπάθεια του κράτους να αποδυναμώσει και να ξεριζώσει κάθε κοινωνικό και ταξικό αγώνα. Στον τομέα της καταστολής, οι προτεραιότητες της κυριαρχίας είναι πασιφανείς και ο στόχος διπλός. Αφενός επιθυμούν να θέσουν το κίνημα σε υποχώρηση, καταλαμβάνοντας όσα περισσότερα οχυρά μπορούν, αφετέρου προσπαθούν να επιβληθούν σε τέτοιο βαθμό ώστε να περιορίσουν προληπτικά την οποιαδήποτε εξεγερτική προοπτική μπορεί να ακολουθήσει το πέρασ της πανδημίας.

Στο ζόφο των ημερών, ελπίδα δίνουν οι αναδυόμενες δομές κοινωνικής και ταξικής αλληλεγγύης, που αποδεικνύουν για μια ακόμη φορά, όπως και σε προηγούμενες ιστορικές περιόδους κρίσεων, πόσο χρήσιμη, απαραίτητη και σημαντική είναι η αλληλοστήριξη των καταπιεσμένων. Αντίστοιχα, η συνεχιζόμενη, όπως διαφαίνεται, επέλαση του κράτους απέναντι σε κάθε κατάκτηση, εργατικό δικαίωμα και ταξική αντίσταση θα πρέπει να συναντήσει αγώνες και αναχώματα. Ήδη γνωρίζουμε ότι καλούμαστε και οφείλουμε να λάβουμε θέση εκεί.

Σε αυτό το σημείο, για μια ακόμα φορά, βρίσκουμε τους εαυτούς μας να επιβεβαιώνουν την συμμετοχή μας σε μια οργανωτική δομή μεγαλύτερη της συλλογικότητάς μας. Μέσα αυτές τις δυσμενείς συνθήκες, με το κράτος να κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο της πρωτοβουλίας των κινήσεων, το μόνο στοιχείο που πιστεύουμε ότι μπορεί να παρέχει επαρκείς και συνεπείς αντιστάσεις είναι η οργάνωση. Με κίνδυνο να ακουστούμε γραφικοί, μόνο ένα κίνημα οργανωμένο και με ξεκάθαρη στοχοθέτηση και πλεύση μπορεί να παρέχει την απαραίτητη μαγιά για τους αγώνες που αναπόφευκτα θα έρθουν.

Κλείνοντας, θα θέλαμε να αναφερθούμε συνοπτικά στον ιδιαίτερο αγώνα της ανοικοδόμησης της κατάληψής μας. Τρία χρόνια μετά, σε πείσμα και ενάντια σε κάθε κακεντρέχεια, η επισκευή του κτιρίου συνεχίζεται και έχει μάλιστα να επιδείξει μια σημαντική νίκη. Η τοποθέτηση της σκεπής, πέρα από τα τεχνικά οφέλη, εδραιώνει πιο ισχυρά την παρουσία μας εκεί και οδηγεί τις ρίζες του αγώνα ακόμα πιο βαθιά στο χώμα. Όπως έχουμε αναφέρει στο παρελθόν, πρόκειται για μια υπόθεση όλου του κινήματος. Μέσα στη γενικευμένη συνθήκη της κατασταλτικής μανίας, με τόσες καταλήψεις εκκενωμένες, πιστεύουμε ότι η ανοικοδόμηση της Libertatia μπορεί να προσφέρει ένα ηχηρό μήνυμα ενάντια στη φασιστική βία και τις κρατικές επιθέσεις. Εμείς, από τη μεριά μας, θα συνεχίσουμε όπως κάναμε και τα τελευταία χρόνια με το ηθικό μας ισχυρό και τα σφυριά μας έτοιμα.